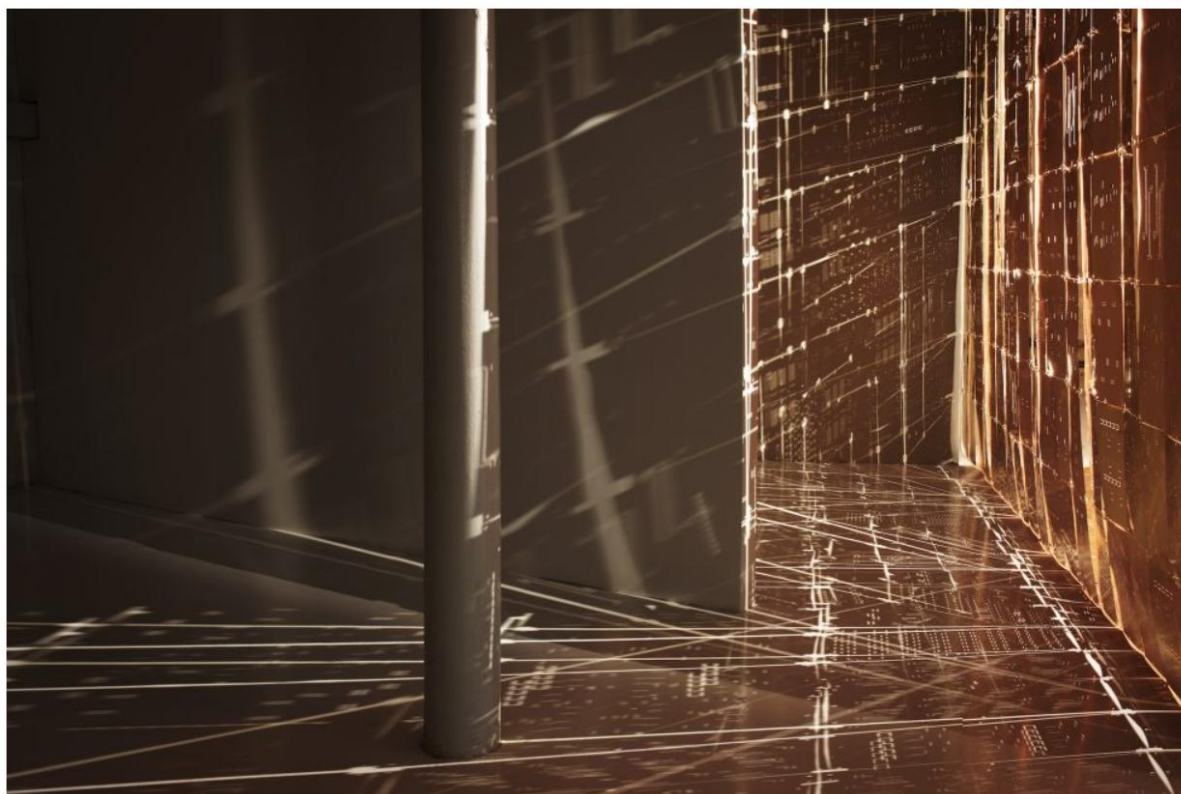

Teknikens förlorade värld

Burkina Fasos första kassettbandsfabrik återuppstår som ett döende ljudarkiv i Theresa Traore Dahlbergs utställning på Färgfabriken i Stockholm.

Av Samuel Richter 12.02.19 Kritikk

Theresa Traore Dahlberg, Coppers (detalj), 2019. Foto: Karin Björkquist.

Den globala kapitalismen besitter en fantastisk förmåga att binda samman platser bortom nationsgränser och andra kartografiska linjer. Samtidigt leder de transnationella förbindelserna till att varor och produktionstekniker fortare görs obsoleta, parallellt med att viss arbetskraft och kultur blir överflödiga. Det är dessa två sidor av samtiden som Theresa Traore Dahlberg (f. 1983)

behandlar på Färgfabriken, där hon ställer ut i egenskap av mottagare av Beckers konstnärsstipendium 2019.

Traore Dahlberg gick ut Kungliga konsthögskolan 2017, och har hittills gjort sig bemärkt för sina dokumentärer. Hon arbetar också objektbaserat, och det första som möter besökaren är ett skuggspel som alstras ur hennes installation *Coppers* (2019). Verket består av en mängd mönsterkort i koppar som sammanfogats till ett blänkande lapptäcke som hänger från taket ner till golvet. Lite varstans genomkorsas kopparkorten av vit bomullstråd. Vi får veta att mönsterkorten är tillverkade i Sverige på 1990-talet, men att industrin har genomgått stora omställningar, medan bomullstråden har spunnits för hand av ett kvinnokollektiv i Burkina Faso, vars medlemmar på grund av häxerianklagelser exkluderats från sina tidigare samhällen. Kontexten erbjuder en läsning av häxjakten som ett resultat av den sociala degraderingen av kvinnor vars bidrag till samhället inte direkt kan inkorporeras i den värdeskapande varuproduktionen.

I likhet med omställningen av mönsterkortstillverkningen är det konsekvenserna av kapitalets rörelser som kan anas i bakgrunden. Men ett problem är att de ekonomiska kontexterna bara antyds, och att dialogen mellan dem lider av en brist på specificitet. Avståndet mellan Burkina Faso och Sverige förblir alltför stort för att de olika materialen ska kasta ett kritiskt ljus på det globala rum som förenar dem.

Ett betydligt mer dynamiskt och mångbottnat möte mellan de två länderna uppstår däremot längre in i salen. Om *Coppers* förlitar sig på det skulpturala arrangemangets förmåga att aktivera materialens latenta historier, så intar Traore Dahlberg en betydligt mer aktiv roll i de dokumentära videoverk som löper längs rummets högra betongvägg och som alla behandlar den burkinska produktionsbolaget Seydonis historia. Bolaget startades 1998 av konstnärens far, Richard Traore, och etablerade grunden för en inhemsk musikproduktion, inklusive landets första kassetbandfabrik. Det dröjde dock inte många år innan mediet ansågs obsolet, vilket ledde till att fabriken maskiner snart stod obrukade – fram tills nu, då Traore Dahlberg har låtit restaurera och ställa ut dem på Musée National du Burkina Faso, parallellt med utställningen på Färgfabriken.

Videoverken består av korta sekvenser som visar restaureringsprocessen och förflyttningen av maskinerna, som aktiveras i syfte att överföra svenska artisters låtar till kassetband. Parallellt presenteras utvalda delar av Seydonis tidiga repertoar. Bland annat kan besökaren lyssna på en samling burkinska musikalbum på en kassetbandspelare. Mediets förgänglighet gör att lyss-

andet får en oväntad tyngd. Det tar 30 år innan magnetbandens information börjar förtvina, och som lyssnare inser man att man har med ett döende ljudarkiv att göra. Till skillnad från materialen i *Coppers* är det inte de historier som kassetterna och maskinerna bär på som är det primära, utan de historier som kan skapas genom att låta dem ingå i nya distributions- och produktionskanaler. Traore Dahlberg lyckas på detta sätt upprätta en rad högst intressanta spänningar mellan dåtid och nutid, Sverige och Burkina Faso. Samtidigt finns här något oförlöst. En stor videoprojektion av utställningen i Burkina Faso visas längst in i salen, men inte heller denna lyckas på ett övertygande sätt situera besökaren i ett sammanhang som överskrider konsthallens väggar.

Installationsvy från Theresa Traore Dahlbergs utställning på Färgfabriken. Foto: Karin Björkquist.

Färgfabriken, Stockholm
2. februari 2019 — 24. mars 2019

Publicerad: Kunstkritikk, 2019-02-12

<https://kunstkritikk.no/teknikens-forlorade-varld/>